

Θεματικός κύκλος: Εργασία – Επάγγελμα

Άγνωστο κείμενο:

Το μέλλον της εργασίας

Η επανάσταση της πληροφορικής και της υψηλής τεχνολογίας, που διαδέχτηκε τη βιομηχανική επανάσταση, επέφερε ρηζικέλευθες¹ αλλαγές στο είδος και στη σύνθεση των επαγγελμάτων. Ο ανειδίκευτος βιομηχανικός εργάτης, που αποτελούσε και τη μεγάλη μάζα της εργατικής τάξης μέχρι τα μέσα του αιώνα μας, βαίνει ραγδαία προς εξαφάνιση. Έχει ήδη εκτοπιστεί από τη σύγχρονη τεχνολογία ή έχει αντικατασταθεί από τεχνίτες ή χειριστές ηλεκτρονικών υπολογιστών και αυτοματισμού. Μετά τη μεγάλη συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα, της γεωργίας, μειώνεται ραγδαία και ο δευτερογενής τομέας και ειδικά η βιομηχανία. Αλλά και ο αριθμός των υπαλλήλων γραφείου, που αυξανόταν τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα, σήμερα μειώνεται, ιδίως μάλιστα αν το μοναδικό τους προσόν είναι το απολυτήριο λυκείου.

Η πληροφορική αναδεικνύεται πλέον ως το κυρίαρχο όχημα που οδηγεί στο μέλλον, αφού πολυποίκιλες εφαρμογές της αντικαθιστούν εργατικό και υπαλληλικό προσωπικό. Οδεύουμε προς την εποχή στην οποία όσοι δε γνωρίζουν τουλάχιστον να χειρίζονται υπολογιστές θα θεωρούνται περίπου ως αναλφάβητοι. Οι εξελίξεις αυτές βρίσκονται στο επίκεντρο συζητήσεων που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, τη μείωση της σημασίας του κράτους-έθνους και τη συρρίκνωση των θέσεων εργασίας. Οι ίδιες εξελίξεις, όπως υποστηρίζουν οι πλέον απαισιόδοξοι αναλυτές, προδικάζουν τη διατήρηση και διεύρυνση των σημερινών υψηλών ποσοστών ανεργίας που συνοδεύονται από εγκληματικότητα, βία και κοινωνικό αποκλεισμό.

Αν και το ζήτημα είναι ιδιαίτερα σημαντικό και αρκούντως προκλητικό, η υπόθεση του έργου του «Τέλους της εργασίας», όπως την περιγράφει ο Τζέρεμυ Ρίφκιν, ξεφεύγει από τα όρια της παρούσας εργασίας. Σε γενικές γραμμές εκτιμούμε ότι η ανθρώπινη εργασία εξαλείφεται συστηματικά από ορισμένες πλευρές της παραγωγικής διαδικασίας, ενώ σε άλλες μετεξελίσσεται και υποκαθίσταται από άτομα με υψηλότερη τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση. Στο σύνολό της, πάντως, η απασχόληση πολύ δύσκολα μπορεί να διατηρηθεί σε

επίπεδα αντίστοιχα της αύξησης του πληθυσμού, εφόσον διατηρηθούν τα ισχύοντα εβδομαδιαία ωράρια εργασίας. Γι' αυτό και η μείωση του συνολικού χρόνου εργασίας αποτελεί ένα ορατό βήμα στο μέλλον, με την προϋπόθεση βέβαια ότι η εφαρμογή της θα αρχίσει από τις πλέον ισχυρές και περισσότερο ανταγωνιστικές οικονομίες, όπως αυτή των ΗΠΑ.

Γεγονός είναι ότι ο ρυθμός της τεχνολογικής αλλαγής σήμερα είναι πολύ γοργός. Αν στις αρχές του αιώνα ένα επάγγελμα ή μια ειδικότητα διαρκούσαν μια ολόκληρη ζωή, σήμερα αυτό είναι αδύνατο, αφού η τεχνολογία με την οποία συνδέονται ανανεώνεται κάθε 10-15 χρόνια. Σύμφωνα με υπολογισμούς που παρατίθενται σε επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσα σε δέκα χρόνια από σήμερα, το 80% του τεχνολογικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται τώρα θα έχει ήδη απαρχαιωθεί, με συνέπεια, αν δεν υπάρξει εκ νέου εκπαίδευση, το 80% των εργαζομένων να διαθέτει ξεπερασμένες επαγγελματικές γνώσεις. Από τώρα μάλιστα είναι δύσκολο να βρεθούν εργαζόμενοι με ικανοποιητικά προσόντα και επαρκή ειδικευση.

Επομένως, οι εργαζόμενοι που θα ανανεώνουν συνεχώς τις γνώσεις που διαθέτουν έχουν τις μεγαλύτερες προοπτικές απασχόλησης και υψηλών εισοδημάτων. Η γνώση ξένων γλωσσών και ειδικότερα της αγγλικής αποτελεί οπλοστάσιο για τον εργαζόμενο του μέλλοντος, εκτός από τη δεδομένη υποχρεωτική εξοικείωσή του με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Εξαιτίας των ταχύτατων εξελίξεων της τεχνολογίας και της οικονομίας, οι νέοι εργαζόμενοι θα πρέπει, επίσης, να μπορούν να συνδυάζουν την ευρύτητα των γνώσεων με την εξειδίκευση.

Θ. Κατσάνεβας (2002). Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος. Προοπτικές επαγγελμάτων στην Ελλάδα και στις δεκατρείς περιφέρειές της και επαγγελματικός προσανατολισμός. Αθήνα: Πατάκης, 75-77 (διασκευή).

1 ρηξικέλευθος: αυτός που με τόλμη επιχειρεί κάτι νέο, ανοίγει ένα νέο δρόμο

Ερωτήσεις:

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (100 - 110 λέξεις).

B1. Ποια κατηγορία εργαζομένων, σύμφωνα με τον συγγραφέα, θα έχει τις μεγαλύτερες προοπτικές απασχόλησης και υψηλών εισοδημάτων στο μέλλον και γιατί; Να απαντήσετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων.

B2. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η πρώτη παράγραφος (Η επανάσταση ... απολυτήριο λυκείου) του κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

B3. Να γράψετε τους τρόπους και τα μέσα πειθούς που χρησιμοποιούνται στη τρίτη και τέταρτη παράγραφο του κειμένου.

B4. Να υπογραμμίσετε τρεις διαρθρωτικές λέξεις που χρησιμοποιούνται στην τελευταία παράγραφο του κειμένου και να γράψετε τι δηλώνουν.

B5.α. «(Ο ανειδίκευτος βιομηχανικός εργάτης) έχει ήδη εκτοπιστεί από τη σύγχρονη τεχνολογία»: Στην παραπάνω πρόταση να εξηγήσετε την επιλογή της παθητικής σύνταξης από τον συγγραφέα.

B5.β. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική. Πού δίνεται η έμφαση με την ενεργητική σύνταξη;

Γ1. Να γράψετε τα συνώνυμα των πιο κάτω υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου.

εκτοπιστεί, αναδεικνύεται, πολυποίκιλες, συρρίκνωση, προδικάζουν ξεπερασμένες

Γ2. Να γράψετε μία πρόταση για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις/φράσεις του κειμένου με την έντονη γραφή:

πληροφορικής, τεχνολογία, κοινωνικό αποκλεισμό, εξαλείφεται, θα ανανεώνουν.

Φροντίστε, ώστε μέσα από την πρόταση να γίνεται φανερή η σημασία της κάθε λέξης (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο ως προς την πτώση, τον αριθμό, το πρόσωπο, το χρόνο κ.λπ.).

Παραγωγή Λόγου

Σε μία ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο σας με θέμα «Η εργασία στο μέλλον», καλείστε, ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου, να εκφωνήσετε λόγο αναφορικά με τα προσωπικά κριτήρια ορθής επιλογής επαγγέλματος που πρέπει να έχει ο σύγχρονος νέος και για το πώς θα μπορούσε το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα να τον βοηθήσει στην ανάπτυξη αυτών των κριτηρίων (400-500 λέξεις).